

REFERAT Psykiatri- og Socialudvalget d. 27-04-2023

Mødedato Torsdag d. 27. april 2023 kl. 10:00

Mødested Pomonahuset, Udby, Limosegyden 6, 5580 Nørre Aaby

Mødedeltagere Mette Bossen Linnet, V, Anne Skau Styrihave, B, Roya Moore, C, Sabrina Bech Røn, D, Bjarne Nielsen, V, Sarah Andersen, V, Gitte Frederiksen, V (Fravær), Bente Gertz, A, Simon Sharif Chowdhury, A, Sara Darling Berg Jørgensen, F, Suzi Würtz Kjærgaard, F

Indholdsfortegnelse

Tema om spiseforstyrrelsesområdet #.....	3
Analyse af den regionale indsats til patienter med spiseforstyrrelse.....	5
Orientering om udgiftspres og udvikling på det specialiserede socialområde #.....	8
Navn til nyt tilbud for voksne med autisme.....	10
Orientering om psykiatriplan 2020-2024 - Årlig rapportering 2022.....	12
Orientering om bevilling til forskningsprojekt om digital behandling af depression #.....	14
Mødekalender #.....	15
Gensidig orientering #.....	16
Underskriftsside.....	17

Punkt 1: Tema om spiseforstyrrelsesområdet #

23/11230

Resumé

Der er igennem de senere år set en stigning i antallet af børn, unge og voksne, der diagnosticeres med en spiseforstyrrelse. Sideløbende hermed har det regionale botilbud Pomonahuset oplevet en stigende efterspørgsel efter højt specialiserede pladser på området.

Pomonahuset er derfor flyttet til nye større rammer og indvier i forlængelse af udvalgsmødet det nye Pomonahus, der nu rummer fire pladser til unge og otte pladser til voksne med spiseforstyrrelser.

Sagsfremstilling

Udvalgsmødet holdes i Udby ved det regionale botilbud Pomonahuset. Det højt specialiserede tilbuds målgruppe er unge (15-18 år) og voksne (18-40 år) med langvarige og svære spiseforstyrrelser. Spiseforstyrrelsen er kombineret med andre problematikker af betydelig karakter herunder personlighedsforstyrrelse, forandret virkelighedsopfattelse, OCD, lettere autisme, angst og depression.

Pomonahuset er det eneste højt specialiserede botilbud for mennesker med spiseforstyrrelser i Region Syddanmark. Efterspørgslen på pladserne på tilbuddet har over en årrække været stigende. Derfor er Pomonahuset flyttet fra Børkop, hvor det tidligere lå, til nye bygninger i Udby, hvor det har været muligt at udvide tilbuddet fra fire pladser til voksne til nu at rumme fire pladser til unge og otte pladser til voksne.

Stor stigning i antallet af mennesker diagnosticeret med spiseforstyrrelser

Den stigende efterspørgsel på pladser på Pomonahuset stemmer overens med en markant stigning i forekomsten af mennesker diagnosticeret med en spiseforstyrrelse i samfundet generelt.

I 2020 viste en analyse fra Sundhedsdatastyrelsen eksempelvis, at der i perioden 2010-2018 er sket en stigning fra, at der i 2018 ca. var 11.700 personer, der havde kontakt med psykiatrien grundet en spiseforstyrrelse (som aktions- eller bidiagnose) sammenlignet med 7.200 i 2010. Det er en stigning på 4.500 personer. For voksne er antallet af personer i perioden vokset med 66 pct., imens den er på 64 pct. for børn og unge.

Flertallet af personer diagnosticeret med en spiseforstyrrelse har anoreksi. Det drejer sig om henholdsvis 64 pct. blandt børn og unge og 45 pct. blandt voksne i 2018.

Spiseforstyrrelsesområdet i 10 års planen

I det faglige oplæg til 10 års planen for bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser fremgår det, at mænd med spiseforstyrrelser i gennemsnit lever 8,4 år kortere end resten af befolkningen imens antallet af tabte leveår for kvinder med spiseforstyrrelser er 7,6 år.

Blandt andet med baggrund i dette indgår der en række anbefalinger i 10 års planen vedrørende spiseforstyrrelsesområdet, særligt knyttet til børn og ungeområdet. Følgende kan fremhæves:

- Etablering eller udbygning af eksisterende specialiserede sociale tilbud til børn og unge med svære psykiske lidelser, herunder spiseforstyrrelser.
- Forbedret sammenhæng i indsatserne på tværs af sektorerne, bl.a. med udgående teams, fremskudte regionale funktioner og udarbejdelse af forløbsbeskrivelser, der beskriver den samlede indsats.

Tilgang på Pomonahuset

Udvidelsen af Pomonahuset taler dermed direkte ind i anbefalingerne fra 10 års planen og forventes at kunne bidrage til at sikre den nødvendige kapacitet af højt specialiserede tilbud på spiseforstyrrelsesområdet.

I dagligdagen arbejdes der ud fra tre grund søjler på tilbuddet:

- Sikre overlevelse
- Skabe motivation
- Skabe forandring.

På mødet bliver udvalget præsenteret for et oplæg om den generelle udvikling på området for spiseforstyrrelser og afdelingsleder Henrik Jürs vil beskrive den faglige tilgang på Pomonahuset. Særligt fokus vil være på samarbejdet, som Pomonahuset har med den regionale psykiatri og øvrige samarbejdspartnere. I forbindelse med den efterfølgende indvielse af Pomonahuset vil der være rundvisning på tilbuddet.

Udover at drive botilbuddet Pomonahuset er tilbuddet VISO-leverandør på spiseforstyrrelsesområdet for børn og har udgående funktioner med konsulentbistand til de syddanske kommuner.

Klimavurdering

Det er ikke fundet relevant at foretage en klimavurdering af dette punkt, idet sagen ikke påvirker klimaet eller realiseringen af regionens klimastrategi.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og socialudvalget den 27-04-2023

Til orientering.

Gitte Frederiksen (V) deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Gitte Frederiksen, V

Punkt 2: Analyse af den regionale indsats til patienter med spiseforstyrrelse

22/37407

Resumé

I regionens budgetaftale 2022 har aftalepartierne ønsket en analyse af spiseforstyrrelsesområdet. I analysen kortlægges regionens indsats på området. Kortlægningen omfatter ikke den kommunale indsats.

Analysen peger på, at tilgang af nye patienter har stabiliseret sig det sidste år efter en årrække med store stigninger. Endvidere viser analysen, at regionens sygehusbehandling af spiseforstyrrelser følger Sundhedsstyrelsens specialplaner og fremtræder entydigt i sin organisering. Samtidig ses, at der har været og fortsat er en række udviklings- og implementeringstiltag i forhold til det tværsektorielle samarbejde.

I forhold til videre arbejde og prioriteringer bør det medtages, at der aktuelt afventes en godkendelse af en ny anbefaling fra Sundhedsstyrelsen vedr. tværsektorielle forløb for mennesker med spiseforstyrrelse. Endvidere må det forventes, at udmøntning af den kommende nationale 10-års plan for psykiatri ligeledes vil kunne påvirke indsatsen på området.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har tidligere besluttet at etablere en højt specialiseret funktion på tværs af somatik og psykiatri for patienter med spiseforstyrrelser, når der bygges nyt i Odense. Det er under forberedelse anlægsmæssigt og organisatorisk.

I regionens budgetaftale 2022 har aftalepartierne desuden vurderet, at der er behov for fokus på det samlede spiseforstyrrelsesområde og på samspillet på tværs af alle relevante aktører. På den baggrund er der ønsket en analyse af spiseforstyrrelsesområdet, som kan danne grundlag for arbejdet hermed og evt. fremtidige politiske prioriteringer.

Analysen er vedlagt og nedenfor gennemgås hovedpunkterne.

Rammer for den regional indsats.

Der foreligger en række nationale udmeldinger, der har indflydelse både på organisering og indholdet i det tilbud, som regionen skal kunne give. For et samlet overblik henvises der til bilaget.

Spiseforstyrrelser spænder over stor variation i forløb. Således er der forløb, der aldrig diagnosticeres eller medfører hospitalsbehandling. Samtidig er der alvorlige forløb som kan medføre død, hvis der ikke påbegyndes en behandling. Hovedparten bliver raske efter 4-10 år, imens at 10-15 % af anoreksi patienter udvikler kronisk sygdom.

Alt overvejende udgør kommuner og almen praksis de gennemgående parter for mennesker med en spiseforstyrrelse.

Aktuel indsats.

Den regionale indsats til mennesker med spiseforstyrrelser varetages af følgende:

Behandling på hovedfunktionsniveau:

- Alle psykiatriske afdelinger.

Behandling på specialiseret niveau.

- Pædiatrisk Afdeling H, OUH
- Endokrinologisk Afdeling M, Klinik for ernæring, OUH
- Børne- og Ungdomspsykiatri Odense
- Psykiatrisk Afdeling Odense.

Behandlingen på specialiseret område er organiseret i et samarbejde mellem de 4 afdelinger i Center for Spiseforstyrrelse.

Højt specialiseret socialbotilbud.

- Pomonahuset.

Hos OUH, som har to afdelinger, der varetager specialfunktion, ses et stabilt antal patienter over de seneste par år; ca. 100 patienter for børn- og unge, og ca. 250 patienter over 18 år. Herudover forekommer sjældne indlæggelser af patienter med spiseforstyrrelser på øvrige somatiske afdelinger/sygehuse, når patient med spiseforstyrrelse er somatisk truede.

I 2021 blev 173 henvist til børne- og ungepsykiatrien og 137 blev henvist til voksenpsykiatrien. Antallet af henvisninger af børn og unge har været kraftigt stigende fra 2016 til 2018, hvorefter antallet er faldet i de efterfølgende år. Der ses en mindre, men kontinuerlig stigning i antal henvisninger til voksenpsykiatrien der topper i 2020 og falder i 2021.

Igangværende udviklingstiltag

Aktuelt pågår der en række udviklingstiltag inden for spiseforstyrrelsesområdet, både i samarbejde med kommuner og imellem psykiatri og somatik:

- Inden for den højt specialiserede funktion arbejdes der på etablere et fælles sengeafsnit for afd. M og psykiatrisk afdeling Odense. Fysisk etableres fællesafsnittet i kommende psykiatrisk afdeling ved Nyt OUH.
- Implementering af samarbejdsmodel, der blev udviklet under tidligere SATS-puljeprojekt. Tiltag med kommuner koordineres af psykiatrisygehuset og samarbejdet bygger på lokale tiltag.
- Etablering af Den Mobile Ernæringsenhed.
- Re-implementering af forløbsprogrammer for børn og unge med spiseforstyrrelser håndteres lokalt i sundhedsklyngerne.

Perspektivering

Der afventes godkendelse af nye anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen vedrørende tværsektorielle forløb for mennesker med spiseforstyrrelse. Processen vil følges i strategisk sundhedsstyregruppeforum.

I den aktuelle 10-års plan for psykiatri er der lagt op til flere tiltag, som direkte eller indirekte kan have indflydelse på organisering af behandling og samarbejde omkring mennesker med spiseforstyrrelse.

I forhold til de igangværende tværsektorielle tiltag foreligger der endnu ikke nogen systematisk vurdering af effekterne af tiltagene.

Ovenstående peger på, at man her og nu kan fastholde og konsolidere den nuværende indsats i regionen og med fordel afvente den nationale anbefaling vedrørende den tværsektorielle indsats samt operationalisering af 10-års planen for psykiatrien.

Klimavurdering

Der er ikke elementer i sagen, der påvirker klimaet eller opfyldelsen af regionens målsætninger på klimaområdet.

Indstilling

Det indstilles, at psykiatri- og socialudvalget anbefaler regionsrådet:

At analysen tages til efterretning.

Beslutning i Psykiatri- og socialudvalget den 27-04-2023

Drøftet.

Psykiatri- og socialudvalget anbefaler indstillingen over for regionsrådet.

Gitte Frederiksen (V) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Kortlægning af spiseforstyrrelsesområdet i RSD

Fraværende Gitte Frederiksen, V

Punkt 3: Orientering om udgiftspres og udvikling på det specialiserede socialområde #

23/11230

Resumé

Igennem flere år har der været et udgiftspres på socialområdet. De kommunale udgifter på området er steget, og det er i særdeleshed i forhold til de særligt dyre enkeltsager og botilbudsområdet, at udgiftsstigningen ses.

Som leverandør på det specialiserede socialområde har regionerne et ansvar for at bidrage til en økonomisk ansvarlig udvikling på området. Det sker blandt andet gennem løbende dialog med kommunerne og prioritering af høj gennemsligtighed i takster og aftaler om konkrete borgere.

Sagsfremstilling

Kompleksiteten blandt borgere på det specialiserede socialområde er stigende, og det regionale socialområde ser ind i løbende at skulle blive endnu dygtigere til at skabe de bedst mulige tilbud til nogle af disse borgere.

En analyse fra Komponent i 2022 viste, at regionerne samlet set løser 3 % af de samlede opgaver på socialområdet. Men hvis der fokuseres på de særligt dyre enkeltsager (over 2 mio. kr. årligt) løser Region Syddanmarks socialområde 28 % af disse opgaver for de syddanske kommuner. Det understreger rollen, som Region Syddanmark spiller på det specialiserede socialområde og vigtigheden af løbende at udvikle og sikre de rette ressourcer.

Udgiftspres og -udvikling

Der har igennem de seneste år været et pres på kommunernes udgifter til socialområdet. Fra 52,4 mia. kr. årligt i 2018 er udgifterne steget til 55,4 mia. kr. årligt i 2021 (pris- og lønreguleret). Der er tale om en stigning i udgifterne på knap 6 %. Det er sket på trods af, at der kommunalt har været fokus på at mindske stigningen i udgifterne til området.

En nærmere analyse af udgiftsudviklingen viser, at stigningen særligt skyldes en stigning i udgifterne på voksenområdet i forhold til botilbud. Der ses her en stigning på 1,7 mia. kr. fra 2018-2021. Særligt er det tilbud, der koster over 1 mio. kr. årligt og udgifter til private botilbud, der er steget.

Region Syddanmark har ved en optælling i marts 2023 493 borgere indskrevet på botilbudspladser. For 73 % af disse borgere er udgifterne over 1 mio. kr. årligt.

Takstmodel på det regionale socialområde

Socialområdet har i mange år haft en fleksibel takstmodel, der skal skabe størst mulig gennemsligtighed for kommunerne omkring sammenhængen mellem prisen for en plads og den faglige indsats borgeren modtager. Takstmodellen er opbygget, så prisen for en plads består af en fast basistakst og en fleksibel ydelsespakketakst. Prisen er tilpasset borgerens støttebehov og takstmodellen giver i dialog med kommunen mulighed for at tilpasse prisen, hvis støttebehovet hos borgeren ændrer sig.

Taksterne bliver årligt pris- og lønreguleret, men derudover har de været uændret de seneste år. Der har de seneste år været en stigning i socialområdets takstindtægter, hvilket skyldes ændrede støttebehov hos borgerne, ændringer i antal tilbud og pladstal, samt at nye indskrevne borgere ofte har et højere støttebehov end de udskrevne borgere.

Socialområdet har fokus på at holde udgifterne i ro og løbende være i dialog med kommunerne om de enkelte borgeres støttebehov.

På mødet får udvalget et oplæg om udgiftsudviklingen og socialområdets arbejde på området.

Klimavurdering

Det er ikke fundet relevant at foretage en klimavurdering af dette punkt, idet sagen ikke påvirker klimaet eller realiseringen af regionens klimastrategi.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og socialudvalget den 27-04-2023

Til orientering.

Gitte Frederiksen (V) deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Gitte Frederiksen, V

Punkt 4: Navn til nyt tilbud for voksne med autisme

19/42065

Resumé

På baggrund af de seneste års stigende efterspørgsel etablerer Region Syddanmark et nyt tilbud til voksne med autisme, der har komplekse støttebehov. Projektets byggeprogram blev godkendt af regionsrådet den 20. december 2021, og der blev meddelt anlægsbevilling og frigivet rådighedsbeløb hertil. Der er tale om et nybyggeri i Fredericia, og det nye tilbud forventes at kunne tages i brug i 2. kvartal 2024. Det indstilles i sagen, at navnet på det nye autismetilbud til voksne bliver Nymarksvej.

Sagsfremstilling

Region Syddanmarks socialområde oplever stor efterspørgsel fra de syddanske kommuner efter højt specialiserede tilbud til voksne med autisme, der har et komplekst støttebehov. På den baggrund har regionsrådet godkendt etablering af 21 botilbudspladser efter § 107 og § 108 i serviceloven og 21 aktivitets- og samværspladser efter § 104 i serviceloven til voksne med autisme, der har komplekse støttebehov. Projektets byggeprogram blev godkendt af regionsrådet den 20. december 2021, og der blev meddelt anlægsbevilling og frigivet rådighedsbeløb hertil.

Tilbuddet vil understøtte målgruppens behov for differentieret støtte i boligsituationen og i forbindelse med samvær og aktiviteter. Ydermere etableres en centerbygning til autisceceterets administration, ligesom der etableres undervisnings-, konsulent- og mødefaciliteter med henblik på at imødekomme kommunernes efterspørgsel på undervisning og rådgivning inden for autismeområdet.

Sideløbende med de bygningsmæssige forberedelser arbejder Autisceceter Syddanmark med de pædagogiske forberedelser af stedet. En del af denne proces har været at finde et navn for det nye tilbud og Autisceceter Syddanmark har udarbejdet et forslag til navngivning, som er:

- Nymarksvej.

Autisceceter Syddanmark vil med navneforslaget, hvor et vejnavn anvendes gerne gøre tilbuddet så lidt ”institutionsagtigt” som muligt. De seneste gange et nyt tilbud har skullet navngives på Autisceceter Syddanmark har man således brugt vejnavne fx vejnavnene Kirkevej og Teglgårdsparken.

Det er regionsrådet, der træffer endelig beslutning om tilbuddets navn.

Klimavurdering

Det er ikke fundet relevant at foretage en klimavurdering af dette punkt, da beslutning om navn ikke påvirker klimaet eller realiseringen af regionens klimastrategi.

Indstilling

Det indstilles, at psykiatri- og socialudvalget anbefaler regionsrådet:

At det nye sociale tilbud for voksne med autisme navngives Nymarksvej.

Beslutning i Psykiatri- og socialudvalget den 27-04-2023

Psykiatri- og socialudvalget anbefaler indstillingen over for regionsrådet

Gitte Frederiksen (V) deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Gitte Frederiksen, V

Punkt 5: Orientering om psykiatriplan 2020-2024 - Årlig rapportering 2022

18/53230

Resumé

I sagen gives en orientering vedr. årlig status for psykiatriplanens anbefalinger.

Sagsfremstilling

I forbindelse med den politiske godkendelse af implementeringsplanen for Psykiatriplan 2020-2024 den 19. marts 2020 blev det besluttet, at regionsrådet skal forelægges en årlig status på psykiatriplanens anbefalinger. Nærværende afrapportering for 2022 er den tredje i rækken. Årsrapporten for 2022 er vedlagt.

Implementering af hovedparten af anbefalingerne startede i løbet af 2020 og har omfattet bl.a. ombygninger, uddannelse og rekruttering af nyt personale. Endvidere har der været dialog med kommunerne om implementeringsopgaven, da flere af anbefalingerne forudsætter et tæt tværsektorielt samarbejde for at nå i mål.

Selv om implementeringen af mange af anbefalingerne er i gang, forventes det, at der i de kommende år fortsat vil være et større forankringsarbejde, som bl.a. omfatter et dialog- og kulturarbejde for planens intentioner, fortsat kompetenceudvikling, yderligere dialog og aftaler med kommuner og praksissektor samt rekruttering på et arbejdsmarked, hvor der er knaphed inden for flere faggrupper. Derfor kan en stor del af anbefalingerne først forventes færdigimplementeret henimod 2024.

Langt hovedparten af indsatserne i planen var i 2022 igangværende. Rammerne for psykiatrien i Region Syddanmark er på nogle områder ændret siden vedtagelsen af psykiatriplanen i 2019, og derfor er der parallelt med implementeringen af psykiatriplanens anbefalinger løbende behov for supplerende initiativer, f.eks. afledt af udfordringer med fastholdelse og rekruttering eller som følge af den nationale 10-års plan for psykiatri. Senest blev der i 2022 igangsat en politisk proces i forhold til børne- og ungdomspsykiatrien, hvor udfordringer med speciallægemangel og øget efterspørgsel på ydelser søges løst.

Årsrapporten forelægges psykiatri- og socialudvalget, samt efterfølgende regionsråd og psykiatrisk dialogforum til orientering.

Klimavurdering

Det er ikke fundet relevant for denne sag, idet sagen ikke påvirker klimaet eller realiseringen af regionens klimastrategi.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og socialudvalget den 27-04-2023

Til orientering.

Gitte Frederiksen (V) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Årlig afrapportering 2022

Fraværende Gitte Frederiksen, V

Punkt 6: Orientering om bevilling til forskningsprojekt om digital behandling af depression #

23/7

Resumé

Psykiatrien i Region Syddanmark har sammen med Monsenso fået bevilget 16,5 mio. kr. af Innovationsfonden til et forskningsprojekt om digital behandling af depression.

Sagsfremstilling

Center for Digital Psykiatri i psykiatrisygehuset vil sammen med den danske teknologivirksomhed Monsenso og University of Limerick i Irland etablere et forsknings- og innovationsprojekt, som skal udvikle en digital behandling til personer med depression. Projektet vil anvende kunstig intelligens i screening af patienter og leveringen af behandling, så tilbuddet i langt højere grad tilpasses den enkelte. Innovationsfonden har medfinansieret projektet med 16,5 mio. kr. Forskningsprojektet løber i fire år.

Den primære ambition med projektet er at udvikle en intelligent tilpasning af behandlingsindholdet, så det matcher patientens symptomer og livssituation. Den kunstige intelligens skal bl.a. identificere tidlige tegn på frafald i et behandlingsforløb og understøtte patienter og behandleres beslutninger om behandlingen. Den kunstige intelligens skal både indarbejdes i den offentlige klinik Internetpsykiatrien, som Center for Digital Psykiatri driver på vegne af de fem regioner, og i den Monsensos digitale sundhedsløsninger.

Projektet skal også hjælpe med at sikre, at flere hurtigt får adgang til den rette behandling.

Projektet ledes af Center for Digital Psykiatri.

Klimavurdering

Det er ikke fundet relevant at foretage en klimavurdering af dette punkt, idet sagen ikke påvirker klimaet eller realiseringen af regionens klimastrategi.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og socialudvalget den 27-04-2023

Til orientering.

Gitte Frederiksen (V) deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Gitte Frederiksen, V

Punkt 7: Mødekalender #

23/40

Resumé

Psykiatri- og socialudvalgets mødekalender for 2023.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget har godkendt følgende mødekalender for 2023:

- Torsdag den 25. maj 2023, kl. 10.00-13.00 (regionshuset)
- Torsdag den 10. august 2023, kl. 11.00-13.00 (reserveret/regionshuset)
- Onsdag den 30. august 2023, kl. 10.00-13.00 (regionshuset)
- Torsdag den 28. september 2023, kl. 10.00-13.00 (Egely)
- Onsdag den 1. november 2023, kl. 10.00-13.00 (Nyt OUH byggeplads)
- Onsdag den 29. november 2023, kl. 10.00-13.00 (psyk. akutmodtagelse, Vejle)

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Psykiatri- og socialudvalget den 27-04-2023

Til orientering.

Gitte Frederiksen (V) deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Gitte Frederiksen, V

Punkt 8: Gensidig orientering #

23/40

Beslutning i Psykiatri- og socialudvalget den 27-04-2023

Kort orientering v. Jane Kraglund vedr. børne- og ungdomspsykiatrien.

Kort orientering v. Torben Kyed Larsen vedr. rigsrevisionsundersøgelse.

Gitte Frederiksen (V) deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Gitte Frederiksen, V

Punkt 9: Underskriftsside

Fraværende Gitte Frederiksen, V